

Jaarverslag 1999

maart 2000

Inhoud

Voorwoord	5
1. Inleiding	7
2. Werkzaamheden van de Raad in 1999	9
2.1 Uitgebrachte adviezen	9
2.2 Overige activiteiten	11
2.3 Externe contacten	12
2.4 Kabinetsreacties	12
2.5 Overige onderwerpen	14
3. Mensen en middelen	15
3.1 Samenstelling van de Raad	15
3.2 Secretariaat	15
3.3 Financiën	16
Bijlage I	19
Samenstelling Raad voor het openbaar bestuur	
Bijlage II	20
Samenstelling secretariaat	
Bijlage III	21
Overzicht van uitgebrachte adviezen	
Bijlage IV	22
Overzicht van uitgebrachte preadviezen en overige publicaties	

Voorwoord

Voor u ligt het derde jaarverslag van de Raad voor het openbaar bestuur (Rob). Zoals uit dit verslag wel zal blijken is het voor de Raad en zijn ondersteunend apparaat een jaar met veel veranderingen geweest. Die veranderingen betroffen zowel de samenstelling van de Raad als de samenstelling en de organisatie van het secretariaat. In het afgelopen jaar heeft de Raad zich meer met de bestuurlijke organisatie in engere zin beziggehouden dan in eerdere jaren. Dit resulteerde aan het eind van het jaar in een drietal adviezen met een zekere onderlinge samenhang, over het functioneren van de provincie, over het functioneren van de gemeente en over de bestuurlijke organisatie van de veiligheidsregio's. In het vervolg op deze adviezen heeft de Raad een aanvang gemaakt met de voorbereiding van een breed advies over decentralisatie. Deze adviesaanvraag van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is de eerste adviesaanvraag die formeel aan de Raad voor het openbaar bestuur en de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) gezamenlijk is gesteld. Dit heeft geresulteerd in nauwere samenwerking tussen beide Raden in het afgelopen jaar. Daarnaast hebben leden van de Rfv meegewerkt in de werkgroep bestuurlijke relaties die de drie hierboven genoemde adviezen hebben voorbereid. Ik hoop en verwacht dat de samenwerking tussen beide Raden kan worden geïntensiveerd en dat het niet bij deze éne gezamenlijke adviesaanvraag zal blijven.

Een vergelijking van dit jaarverslag met het Werkprogramma 1999 laat enige verschillen zien. Dat komt met name doordat de Raad in dit jaar vier adviezen heeft voorbereid die niet in het werkprogramma waren voorzien. Dat heeft geleid tot enige temporisering van adviezen die wel in het werkprogramma waren opgenomen.

Vanaf deze plaats wil ik waardering uitspreken voor de betrokkenheid van mijn voorganger, mevrouw ir. J.M. Leemhuis-Stout, bij de werkzaamheden van de Raad. Ondergetekende is pas op 15 december van het verslagjaar aangetreden als voorzitter van de Rob. Met enthousiasme heb ik deze nieuwe functie aanvaard, omdat ik graag meewerk aan het denken over het inrichten en het functioneren van het openbaar bestuur.

H.J.E. Bruins Slot, voorzitter Rob

1. Inleiding

De Raad voor het openbaar bestuur is ingesteld bij wet van 12 december 1996 (Wet op de Raad voor het openbaar bestuur, Staatsblad 1996, nr. 623). De Rob is een adviesorgaan in de zin van de Kaderwet adviescolleges. Deze wet bepaalt in artikel 28 dat iedere adviesraad vóór 1 april verslag doet van zijn werkzaamheden in het voorafgaande jaar. Met het onderhavige verslag voldoet de Raad aan deze wettelijke verplichting.

De Raad vergaderde in het afgelopen jaar 9 keer, te weten op 11 februari, 11 maart, 8 april, 20 mei, 10 juli, 9 september, 14 oktober, 11 november en 9 december. Daarnaast werd een aantal malen gezamenlijk vergaderd met de Raad voor de financiële verhoudingen, namelijk op 8 april, 20 mei en 14 oktober. Deze vergaderingen dienden ter voorbereiding op het gezamenlijk uit te brengen advies over decentralisatie. Zoals in het voorwoord ook al is gemeld, nam een aantal leden van de Rfv deel aan de vergaderingen van de werkgroep van de Rob die was belast met de voorbereiding van drie adviezen van de Raad die betrekking hadden op de inrichting van de bestuurlijke relaties. Dit betrof de adviezen 'Het bestuurlijk kraakbeen', 'Op het toneel en achter de coulissen' en 'Samen werken aan veiligheid'. Ook plenair sprak de Rfv over deze adviezen. De Rob is de Rfv dankbaar voor zijn suggesties en voor het constructief meedenken over de inhoud van deze adviezen.

2. Werkzaamheden van de Raad in 1999

2.1 Uitgebrachte adviezen

De Raad heeft in het verslagjaar een zestal adviezen uitgebracht. In chronologische volgorde gaat het om de volgende adviezen:

- *Kiezen zonder drempel, het kiesstelsel geactualiseerd.* (aangeboden aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in februari);
- *Retoriek en realiteit van het integratiebeleid* (aangeboden aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in maart);
- *Bijzondere opsporingsdiensten* (aangeboden aan de minister van Justitie in juni);
- *Het bestuurlijk kraakbeen* (aangeboden aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in december);
- *Samen werken aan veiligheid, de bestuurlijke inbedding van de veiligheidsregio's* (aangeboden aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in december);
- *Op het toneel en achter de coulissen, de regiefunctie van de gemeenten* (aangeboden aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in december);

In het advies 'Kiezen zonder drempel' bepleit de Raad de afschaffing van de voorkeursdrempel. Daarmee kan zowel de toegankelijkheid van het politiek systeem als de herkenbaarheid van kandidaten worden bevorderd. Een evenwichtiger spreiding van kandidaten naar regio acht de Raad geen zelfstandig belang. Er zijn meer criteria waarop kandidaten kunnen worden gekozen. Met behulp van nieuwe technieken kunnen deze criteria inzichtelijk worden gemaakt.

In het advies over het integratiebeleid vraagt de Raad aandacht voor het feit dat de verzakelijking van de overheid de positie van allochtonen kan bedreigen. Instellingen die zich met integratie bezig houden zullen moeten worden gestimuleerd tot samenwerking en zullen eraan moeten werken hun gevoeligheid voor cultuurverschillen te vergroten. Daarnaast zouden de grenzen van multiculturaliteit scherper in beeld moeten worden gebracht. De Raad onderscheidt in zijn advies een vijftal varianten van een multiculturele samenleving. De politiek-liberale staatsidee die voor een belangrijk deel ons constitutionele bestel bepaalt, geeft de mogelijke grenzen van multiculturaliteit aan.

In zijn advies over het functioneren van bijzondere opsporingsdiensten komt de Raad tot de conclusie dat de band tussen beleidsvoering, regelgeving en handhaving in tact moet blijven. Om de verbrokkeling in de handhaving die hiervan onvermijdelijk het gevolg is te beperken moet een strategische visie op

handhaving worden ontwikkeld met concreet toepasbare criteria. In een 'Jaarverslag Handhaving' moet inzicht worden gegeven in het daadwerkelijk gevoerde handhavingsbeleid.

Het advies 'Het bestuurlijk kraakbeen' oordeelt dat de rol van de provincie bescheiden maar onmisbaar is. De toekomst van de provincie ligt in een versterking van de integrerende rol en in een verdere invulling van de eigenstandige rol van de provincie in het bestuurlijk bestel. Daarmee neemt de Raad enerzijds stelling tegen geluiden dat de provincies hun langste tijd hebben gehad en anderzijds tegen geluiden dat de provincie vooral meer bestuurlijke daadkracht zou moeten tonen. In veel gevallen zal dit contraproductief zijn. De rol van co-bestuur ligt meer in de historische lijn der provincies.

Ten aanzien van de bestuurlijke inbedding van de veiligheidsregio's is de Raad van oordeel dat het zwaartepunt van het veiligheidsbeleid ligt op het lokale c.q. verlengd lokale vlak met een aanvullende rol voor het provinciale niveau. Om coördinatieproblemen zoveel mogelijk te voorkomen dienen de grenzen van de veiligheidsregio's zoveel mogelijk te harmoniëren met de grenzen van de bestuurlijke hoofdstructuur. Verschillen in schaalgrootte tussen de politieregio's enerzijds en de samenvallende brandweerregio's en geneeskundige hulpverleningsregio's anderzijds kunnen dan worden geaccepteerd.

In zijn advies over de regierol van gemeenten komt de Raad tot het oordeel dat de gemeenteraden meer zullen moeten toezien op het democratisch gehalte van interactieve beleidsprocessen. Beleidsnetwerken dienen open te zijn, toegankelijk voor alle belanghebbenden en evenwichtig van samenstelling. Door het opstellen van een lokale verordening op interactieve processen kunnen gemeenteraden hun verantwoordelijkheid in dezen vorm geven. De integrerende rol van het dagelijks bestuur van gemeenten dient te worden versterkt. De gemeentelijke beleidsvrijheid dient te worden bevorderd door het verder saneren van specifieke uitkeringen, door slechts globale landelijke beleidskaders te hanteren en door terughoudend te zijn met gedetailleerde verantwoordingseisen.

Twee van deze adviezen waren niet opgenomen in het werkprogramma voor 1999. Dat betreft het advies over het kiesstelsel en het advies over de bijzondere opsporingsdiensten. Omdat tussentijdse adviesaanvragen meestal een meer directe relatie hebben met het beleidsproces, geeft de Raad het uitbrengen van dergelijke adviezen iets meer prioriteit. De adviesaanvragen uit het werkprogramma, die meestal een meer lange termijnkarakter hebben, schuiven daarmee naar achteren in de tijd. In de loop van dit jaar is nog een tweetal adviesaanvragen ingediend bij de Raad, namelijk één over decentralisatie (samen met de Raad voor de financiële verhoudingen uit te brengen) en één over coördinatie bij de uitvoering van beleid. Ook de voorbereiding van deze adviezen heeft de Raad lopende het jaar reeds in uitvoering genomen. Het advies over decentralisatie wordt in het voorjaar van

2000 uitgebracht, het advies over coördinatie bij de uitvoering van beleid is in januari 2000 reeds uitgebracht. De activiteiten die in het werkprogramma waren voorzien zijn daarom enigszins getemporeerd.

Het advies over de kwaliteit van de overheid zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2000 worden uitgebracht. De adviesaanvraag van het ministerie over dit onderwerp werd door de Raad ontvangen op 15 november 1999. Het gevraagde advies over ICT en privacy is uitgebracht in februari 2000, het ongevraagde advies over Jongeren en openbaar bestuur in maart 2000. Dan had de Raad nog het voornemen advies uit te brengen over de rol van externe adviesbureaus als 'vijfde macht'. Ook dat is een ongevraagd advies. Aan het tot uitvoering brengen van dit voornemen is de Raad niet toegekomen. Het is overigens wel de bedoeling in 2000 alsnog over dit onderwerp te adviseren.

De wijze van voorbereiding van de adviezen voor de Raad heeft in het afgelopen jaar ook enige verandering ondergaan. Terwijl in het verleden een advies werd voorbereid door één adviesmedewerker die zelfstandig een advies voorbereidde in samenspraak met een werkgroep uit de Raad, is er nu voor gekozen bredere werkgroepen samen te stellen. Eén werkgroep bereidt nu een aantal min of meer samenhangende adviezen voor en wordt ondersteund door een klankbordgroep van adviesmedewerkers. Deze wijze van werken bevordert de onderlinge samenhang tussen de adviezen en geeft meer mogelijkheden voor de medewerkers van het secretariaat wederzijds van elkaars kennis en ervaring gebruik te maken. Er is gekozen voor het instellen van een viertal themagroepen. Het thema 'Kwaliteit van bestuur', het thema 'Bestuurlijke relaties', het thema 'Bestuur en recht', en het thema 'Bestuur en democratie'. Ook in het volgend jaar zal deze thematische aanpak worden gehanteerd.

2.2

Overige activiteiten

Ter voorbereiding op de uit te brengen adviezen wordt een divers scala aan activiteiten aangewend om de benodigde informatie te verzamelen om tot verantwoorde en onderbouwde advisering te komen.

De meest zichtbare van deze activiteiten is het laten opstellen van preadviezen ten behoeve van de Raad. In het verslagjaar is een tweetal publicaties verschenen. Een onderzoeksgroep onder leiding van prof. mr. H.M. de Jong van de Faculteit Bestuurskunde van de Universiteit Twente deed onderzoek naar de regiefunctie van gemeenten op enkele beleidsterreinen (onderwijs, jeugd en veiligheid, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting). Dit preadvies werd gelijktijdig met het advies over de regiefunctie van de gemeente gepubliceerd. Een tweede publicatie in dit kader betrof een bundel met een vijftal opstellen over het functioneren van de provincie in het bestuurlijk bestel. Deze bundel werd tegelijk uitgebracht met het advies: 'Het bestuurlijk kraakbeen'. Ter voorbereiding op het uit te brengen advies over de

betrokkenheid van jongeren met het openbaar bestuur organiseerde de Raad in samenwerking met de Stichting *Alexander* in Amsterdam een aantal rondetafelgesprekken met jongeren.

Minder zichtbaar, maar niet minder waardevol zijn de *expertmeetings* die de Raad organiseerde ter voorbereiding van zijn advisering. In het afgelopen jaar gebeurde dit tweemaal. De eerste keer was op 18 oktober en ging over het thema 'ICT en privacy'. De tweede keer was op 6 december en handelde over de ministeriële verantwoordelijkheid. Daarnaast voeren leden van de Raad en medewerkers van het secretariaat vele gesprekken met individuele deskundigen om zich zo breed mogelijk te oriënteren op het brede scala aan onderwerpen dat de Raad tot zijn werkterrein heeft.

2.3

Externe contacten

Een adviesraad als de Rob, bestaande uit onafhankelijke deskundigen, bevindt zich op een interessant kruispunt van wegen tussen departementen, Staten-Generaal, belangenorganisaties en wetenschappelijke instellingen. Met al deze organisaties werden contacten onderhouden.

De Raad sprak op 31 maart met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De minister daagde de Raad uit vooral prikkelende adviezen uit te brengen, een uitdaging die de Raad graag aangaat. Op 2 september vond het jaarlijkse gesprek plaats van de Raad met de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Het op Prinsjesdag uit te brengen werkprogramma van de Raad voor het komende jaar was daar het voornaamste onderwerp van gesprek. In het gesprek met de kamercommissie kwam onder andere aan de orde de trage reacties van het kabinet op uitgebrachte adviezen. Dat is ook voor de Raad een punt van voortdurende zorg. Ter voorbereiding op de totstandkoming van het werkprogramma heeft het presidium van de Raad gesproken met de bestuursraad van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en met de secretaris-generaal van het ministerie van Justitie. Daarnaast zijn op ambtelijk niveau contacten geweest met het departement van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en met het departement van Verkeer en Waterstaat over mogelijkheden van adviesaanvragen. Verder heeft de secretaris regelmatig informeel overleg met een aantal collega secretarissen van andere adviesraden over aangelegenheden die hen gezamenlijk raken. Op 27 januari bracht de Raad een werkbezoek aan enkele Europese instellingen in Brussel. Bezocht werden de Permanente Vertegenwoordiging, het Europees Parlement en het Comité van de Regio's.

2.4

Kabinetsreacties

Op grond van artikel 24 van de Kaderwet adviescolleges is de minister verplicht binnen drie maanden na het verschijnen van een advies beide Kamers

der Staten-Generaal in kennis te stellen van zijn standpunt over een gevraagd dan wel ongevraagd advies. Deze termijn blijkt in de praktijk bijna nooit te worden gehaald. Het voorbereiden van een inhoudelijke reactie vergt kennelijk veel meer tijd dan de termijn die daarvoor staat in de Kaderwet adviescolleges. Dat is een punt van aandacht bij de komende evaluatie van deze Kaderwet. De Raad is echter van oordeel dat veel meer inhoud gegeven zou kunnen worden aan het tweede lid van het eerder genoemde artikel, waarin wordt bepaald dat de beide Kamers der Staten-Generaal gemotiveerd in kennis worden gesteld van de redenen van overschrijding van de gestelde termijn. De Raad zou het zeer op prijs stellen officieel in kennis te worden gesteld van het overschrijden van de wettelijke termijn.

In het verslagjaar is het kabinetsstandpunt ontvangen van het in september 1998 uitgebrachte advies: 'Wijken of herijken: nationaal bestuur en recht onder Europese invloed'. Het kabinet deelt het oordeel van de Raad dat verbetering nodig is van de procedures met betrekking tot meldingsverplichtingen van decentrale overheden. Eveneens stemt het kabinet in met de wens de voorafgaande betrokkenheid van het parlement bij de totstandkoming van communautair beleid te intensiveren.

Tevens is een kabinetsstandpunt ontvangen over het in december 1998 uitgebrachte advies: 'De grenzen van de internetdemocratie'. Het kabinet deelt de opvatting van de Raad dat binnen zekere randvoorwaarden bescheiden vormen van directe democratie een aanvulling kunnen bieden op de indirecte democratie en dat experimenteren daarmee mogelijk moet worden geacht.

Met het uitbrengen van een nieuwe nota over het kiesstelsel is ook een reactie gegeven op het advies van februari 1999 'Kiezen zonder drempel'. Het kabinet doet in deze nota geen keuze, maar legt het parlement een zestal varianten van een kiesstelsel voor waarin het regionale element een sterker accent heeft dan in het huidige kiesstelsel.

De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bracht een reactie van het kabinet uit op zowel het advies van de Rob: 'Retoriek en realiteit van het integratiebeleid als op het advies van de Raad voor de Maatschappelijke Ontwikkeling: 'Integratie in perspectief'. Het kabinet onderschrijft het pleidooi van de Raad voor een vergroting van de sensibiliteit voor cultuurverschillen. Het ontwikkelen van instrumenten voor instellingen om die gevoeligheid te vergroten is een opdracht voor de nabije toekomst.

Op dit moment wordt nog een kabinetsreactie verwacht op het advies: 'De markt in- en uitprijzen' (uitgebracht december 1998) en het advies over de bijzondere opsporingsdiensten (uitgebracht juni 1999). Met het aanbieden aan de Staten-Generaal van het voorstel Wet Bevordering Integriteits Beoordelingen door het Openbaar Bestuur (Wet BIBOB) heeft het kabinet

/14/

gereageerd op het advies van de Raad van oktober 1997: 'Integriteit, een zaak van overheid én bedrijfsleven'. Over de in december uitgebrachte adviezen over de gemeente, de provincie en de veiligheidsregio's zijn uiteraard nog geen kabinetsreacties uitgebracht.

2.5

Overige onderwerpen

In de loop van het jaar opende de Rob een *site* op het Internet. De Rfv was daarin al voorgegaan. Om praktische redenen, en vanwege de samenhang in de werkzaamheden van beide Raden is de *Rfv-site* omgebouwd tot een gezamenlijke *site* van beide Raden. Op het Rob-deel van de *site* is een discussiemogelijkheid geopend. Het Instituut voor Publiek en Politiek en het Electronisch Platform Nederland belegden op 6 april een *expertmeeting* over het advies van de Raad over 'De grenzen van de Internetdemocratie'.

3. Mensen en middelen

3.1 Samenstelling van de Raad

De samenstelling van de Raad onderging in het verslagjaar enkele ingrijpende wijzigingen. Het jaar werd gestart met een tweetal vacatures, vanwege het vertrek van de leden Van Es en Van der Vlies. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties had daarnaast aangegeven uitbreiding van de Raad met twee leden wenselijk te achten, met het oog op het ontbreken van enkele disciplines in de Raad. Met ingang van 1 maart werden daarom de volgende nieuwe leden benoemd:

- de heer drs. P.A. Lankhorst te Amsterdam;
- de heer drs. P.J. Langenberg te Leiden;
- mevrouw A.G.M. van de Vondervoort te Alphen aan den Rijn
- mevrouw prof.dr. M.L. Bemelmans-Vidéc te Koudekerk aan den Rijn.

Vanwege de samenhang met de werkzaamheden van de Raad voor de financiële verhoudingen werd mevrouw Van de Vondervoort eveneens benoemd tot lid van deze Raad. Vanwege haar verkiezing tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zag mevrouw Bemelmans zich genoodzaakt reeds per 1 juni haar lidmaatschap van de Raad weer neer te leggen. De voorzitter van de Rob, mevrouw ir. J.M. Leemhuis-Stout gaf in een brief aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 12 mei 1999 te kennen haar voorzitterschap te willen neerleggen omdat zij onvoldoende tijd kon vrijmaken het voorzitterschap op verantwoorde wijze te kunnen invullen. Per 1 september is haar ontslag verleend. Het vinden van een nieuwe voorzitter heeft tot teleurstelling van de Raad geruime tijd in beslag genomen. Nu was dit ook geen sinecure, omdat het voorzitterschap van de Raad voor het openbaar bestuur gekoppeld is aan het voorzitterschap van de Raad voor de financiële verhoudingen. Uiteindelijk hebben de desbetreffende bewindslieden ervoor gekozen het voorzitterschap van beide Raden te ontkoppelen. Met ingang van 15 december is de heer mr. H.J.E. Bruins Slot benoemd tot voorzitter van de Rob en mevrouw A. van den Berg tot voorzitter van de Rfv. Om de personele unies tussen de beide Raden te versterken is de heer Bruins Slot eveneens benoemd tot lid van de Rfv en is mevrouw Van den Berg met ingang van 1 juli 2000 benoemd tot lid van de Rob. Dat betekent dat de Raad het eerste half jaar van 2000 nog een vacature zal kennen.

3.2 Secretariaat

In het afgelopen jaar hebben de Raden en de betrokken bewindslieden zich beraden op de toekomst van de secretariaten van Rob en Rfv in hun verhouding tot de Raden. Naar aanleiding van dit beraad is besloten de secretariaten samen te voegen tot één secretariaat dat twee Raden moet

bedienen. De volgende overwegingen hebben daarbij een rol gespeeld. Door het vormen van één secretariaat worden betere voorwaarden gecreëerd voor een afstemming van de werkzaamheden van de Raden en voor het streven naar gezamenlijke advisering op een tot nu toe enigszins braakliggend terrein. In de tweede plaats worden de mogelijkheden verbeterd voor een eenduidige aansturing van twee nauw verwante afdelingen. Ten derde wordt de kwetsbaarheid van de twee kleine organisaties verminderd. Als positieve neveneffecten worden gezien de mogelijkheid tot het bieden van een grotere variatie in werkzaamheden aan de medewerkers van het secretariaat en de mogelijkheid tot het creëren van verschillende functieniveaus.

Per 1 mei is de heer Van Zaaen teruggetreden als secretaris van de Rfv. Wel blijft hij nog gedurende drie dagen per week als adviseur betrokken bij het werk van de Rfv. De heer Van Haeften, secretaris van de Rob, is per 1 mei ook benoemd tot secretaris van de Rfv en de heer Vroonhof, plaatsvervangend secretaris van de Rfv, is per diezelfde datum eveneens plaatsvervangend secretaris van de Rob geworden. Met ingang van 1 augustus zijn de secretariaten formeel gefuseerd tot één secretariaat. Er zijn enkele nieuwe medewerkers aangetrokken die direct voor beide Raden zijn ingezet. Dit zijn mevrouw dr. M.W.M. de Vries en de heer drs. H.J. Bouwknecht, beiden per 1 juli, en de heer drs. B. de Vries per 1 september. Daarnaast heeft de Raad in het afgelopen jaar drie gedetacheerde medewerkers gehad die gedurende enkele dagen per week medewerking verleenden aan de totstandkoming van een bepaald adviesproject. Dat waren de heer dr. D.M. Berkhout, werkzaam bij de provincie Zuid-Holland, de heer drs. P. de Vries, werkzaam bij de Vrije Universiteit en de heer dr. C. van Montfort, werkzaam bij de Algemene Rekenkamer. In bijlage I vind u een overzicht van de personen die in het afgelopen jaar werkzaam waren op het secretariaat.

Gezien de nieuwe situatie is met name in het tweede deel van het verslagjaar veel geïnvesteerd in opleiding van het zittende en het nieuwe personeel. Voor allen betrof de samenvoeging van de secretariaten een ingrijpende verandering van de werkwijze, maar ook en vooral een verbreding van het werkkterrein. De heer Van Zaaen verzorgde gedurende enige weken een interne opleiding 'Inzicht in financiële verhoudingen'. De nieuwe medewerkers volgden de BZK-cursus 'Inzicht in bestuurlijke verhoudingen'. Verder werden collectief cursussen gevolgd onder andere over creatief adviseren en *timemanagement*. Daarnaast bezoeken de medewerkers van het secretariaat regelmatig symposia en studiedagen over bestuurlijke vraagstukken die zij in hun portefeuille hebben.

3.3

Financiën

Zoals hiervoor is vermeld werden de secretariaten van Rob en Rfv in het afgelopen jaar samengevoegd. De kosten van het secretariaat maken het grootste deel uit van de uitgaven van de Raad. Sinds de samenvoeging van de

secretariaten zijn deze kosten niet meer te onderscheiden. Daarom is ervan afgezien een gespecificeerde rekening in beeld te brengen. Dat zou weinig inzicht geven in de daadwerkelijke kostenontwikkeling. Een deel van het overschot van de Rfv-begroting is conform de afspraak die daarover in 1996 met de VNG en het ministerie van Financiën is gemaakt, teruggeboekt naar het gemeentefonds. Omdat een eventueel overschot van de Rfv na de samenvoeging van de secretariaten niet meer apart valt te traceren, is met de VNG en het ministerie van Financiën afgesproken structureel een bedrag van f 0,2 mln. terug te boeken naar het gemeentefonds en de afspraak uit 1996 daarmee als beëindigd te beschouwen. Dit betekent dat de beide Raden gezamenlijk met ingang van het jaar 2000 kunnen beschikken over een budget van f 2,6 mln.

10
R

Bijlage I

Samenstelling Raad voor het openbaar bestuur

- voorzitter : de heer **mr. H.J.E. Bruins Slot**,
hoofddirecteur Informatie Beheer Groep;
- vice-voorzitter: de heer **prof. dr. H.G. Sol**,
hoogleraar techniek, bestuur en management aan de
Technische Universiteit Delft;
- leden : de heer **prof. dr. H.B. Entzinger**,
hoogleraar algemene sociale wetenschappen aan de
Universiteit Utrecht;
- : mevrouw **mr. W.L. Gillis-Burleson**,
directeur Legato opleidingen;
- : de heer **prof. mr. P.F. van der Heijden**,
hoogleraar arbeidsrecht aan de Universiteit van Amsterdam;
- : de heer **drs. P.A. Lankhorst**,
adviseur Jeugdbeleid en Jeugdzorg;
- : de heer **drs. P.J. Langenberg**,
hoofd afdeling Strategie & Beleid dIVV, gemeente Amsterdam;
- : de heer **ing. E.M. Mastenbroek**,
oud-commissaris van de Koningin in de provincie Limburg;
- : mevrouw **G.W. van Montfrans-Hartman**,
associée BCG;
- : de heer **prof. dr. C.D. van der Vijver**,
directeur Stichting Maatschappij, Veiligheid en Politie,
Dordrecht;
- : mevrouw **A.G.M. van de Vondervoort**,
senior adviseur bij Deloitte & Touche Bakkenist;
- secretaris : de heer **drs. M.P.H. van Haften**,
(geen Raadslid).

/20/

Bijlage II

Samenstelling secretariaat

Secretaris:	drs. M.P.H. van Haften
Plaatsvervangend secretaris:	mw. dr. M.L. van Muijen (tot 1-5) drs. S.P.M. Vroonhof MPM (vanaf 1-5)
Beleidsmedewerkers:	drs. H.J. Bouwknecht (vanaf 1-7) drs. R.G. Daniëls (vanaf 1-8) drs. H.S. Halbersma drs. J.H. Mensen (tot 1-3) mr. G.A. van Nijendaal (vanaf 1-8) mw. dr. M.W.M. de Vries (vanaf 1-7) drs. B. de Vries (vanaf 1-9)
Secretaresses:	mw. J.H.M. Mos (van 15-4 tot 15-12) mw. M. van Oosten-Kooistra mw. M.J. Polderman-Zuidwijk mw. M. Schuiten (vanaf 8-12)

Bijlage III

Overzicht van uitgebrachte adviezen

1. ICT en het recht om anoniem te zijn	januari 2000
2. Op het toneel of achter de coulissen,
De regiefunctie van gemeenten	december 1999
3. Samen werken aan veiligheid,
De bestuurlijke inbedding van de veiligheidsregio's	december 1999
4. Het bestuurlijk kraakbeen	december 1999
5. Bijzondere opsporingsdiensten	juni 1999
6. Retoriek en realiteit van het integratiebeleid	maart 1999
7. Kiezen zonder drempel, het kiesstelsel geactualiseerd	februari 1999
8. De grenzen van de Internetdemocratie	december 1998
9. De overheid de markt in- of uitprijzen?	december 1998
10. Tussen staat en electoraat, politieke partijen op het
snijvlak van overheid en samenleving	september 1998
11. Wijken of herijken: nationaal bestuur en recht onder
Europese invloed	september 1998
12. Illegale Blijvers	april 1998
13. Bestuurlijke betrekkingen tussen kabinet, VNG en IPO	april 1998
14. Op de handhaving beschouwd, toezien op een versterkte
en uitvoerbare lokale handhavingsstructuur	april 1998
15. Dienen en verdienen met ICT, over de toekomstige
mogelijkheden van de publieke dienstverlening	april 1998
16. Op de grens van monisme en dualisme	november 1997
17. Integriteit, een zaak van overheid en bedrijfsleven	oktober 1997
18. Verscheidenheid in vervlechting, bestuurlijke
instrumenten tussen proces en institutie	oktober 1997

Bijlage IV

Overzicht van uitgebrachte preadviezen en overige publicaties

Preadviezen

1. P. Bordewijk e.a., *De provincie in het vizier, Opstellen over het Nederlands middenbestuur* december 1999
2. S.A.H. Denters e.a., *De regiefunctie in de gemeenten* december 1999
3. L.F.M. Besselink en R.J.G.M. Widdershoven, *De juridische gevolgen van Europese integratie voor het nationaal beleid* september 1998
4. A. Zuurmond e.a., *Dienstverlening centraal, de uitdaging van ICT voor de publieke dienstverlening* april 1998
5. O.J.D.M.L. Jansen, *Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving, bestuur en politie* januari 1998

Overige publicaties

1. Jaarverslag 1999 maart 2000
2. Werkprogramma 2000 september 1999
3. Jaarverslag 1998 maart 1999
4. Werkprogramma 1999 september 1998
5. Verslag symposium, *De gezondheidstoestand van het Nederlandse openbaar bestuur; ziek of gezond?* maart 1998
6. Jaarverslag 1997 maart 1998
7. Verslag studiemiddag, *Sturingsinstrumenten en hun context. De modernisering van het bestuursinstrumentarium bij (financiële) decentralisatie* september 1997
8. Werkprogramma 1998 september 1997